

Будна Н.О., Криса Т.М.

УКРАЇНСЬКА МОВА

Робочий зошит

4 клас

*До підручника Вашуленка М.С., Дубовик С.Г.,
Мельничайко О.І.*

ТЕРНОПІЛЬ
НАВЧАЛЬНА КНИГА — БОГДАН

УДК 811.161.2(075.2)
ББК 81.2Укр я71
Б 90

Рецензенти:
кандидат педагогічних наук, доцент
З.М. Онишків
вчитель вищої категорії, старший вчитель
Н.Я. Походжай

Будна Н.О., Криса Т.М.

Б 90 Українська мова : робочий зошит : 4 кл. : до підр. Вашуленка М.С., Дубовик С.Г., Мельничайко О.І. / Н.О. Будна, Т.М. Криса. — Тернопіль : Навчальна книга — Богдан, 2015. — 64 с.

ISBN 978-966-10-4296-3

Зошит укладено відповідно до навчальної програми МОН України та підручника «Українська мова. 4 клас» (авт. Вашуленко М.С., Дубовик С.Г., Мельничайко О.І).

У посібнику запропоновано різноманітні додаткові вправи до кожного уроку. Місце їх використання вчитель визначає залежно від логіки вивчення мовного явища.

Подані завдання допоможуть учителям організувати диференційоване навчання, чергувати колективні та індивідуальні види роботи, підвищити інтелектуально-емоційну активність молодших школярів, заохотити їх до пізнавальної діяльності.

Для учнів та вчителів 4-х класів.

УДК 811.161.2(075.2)
ББК 81.2Укр я71

*Охороняється законом про авторське право.
Жодна частина цього видання не може бути відтворена
в будь-якому вигляді без дозволу автора чи видавництва.*

ISBN 978-966-10-4296-3

© Навчальна книга — Богдан, 2015

МОВА І МОВЛЕННЯ

До с. 5–8

1. Прочитай слова. Старі слова підкресли однією лінією, а нові — двома.

Лихвар, князь, логістика, відеомагнітофон, вої, очіпок, мушкет, іміджмейкер, дизайнер, хорунжий, логін, файл, комп'ютер, кольчуга, щит, тостер, дискета, веретено, серп, шолом, плеєр.

2. З'єднай подані старі слова з їхніми відповідниками в сучасній українській мові.

рать •	• палець
десниця •	• права рука
уста •	• військо
перст •	• губи
гудець •	• говорити
глаголити •	• музикант

До с. 8–9

1. Прочитай вірш. Продовж ряд слів про мову.

Вивчайте мову українську —
дзвінкоголосу, ніжну, чарівну,
прекрасну, милу і чудову,
як материнську пісню колискову.

Антоніна Каніщенко

Мова українська, дзвінкоголоса, _____

2. Із поданих слів склади і запиши прислів'я про мову.

Лине, серця, до, а, не, слово, стріла.
Не, горобець, випустиш, слово, спіймаєш, не.

До с. 9–10

1. Прочитай і доповни речення пропущеними словами.

— Бабусю, сідайте, _____.

Прощаючись, Іванко сказав: «_____».

Іринка, всміхаючись до подруги, сказала: «Ну, _____».

2. Склади і запиши записку мамі (татові, бабусі), використовуючи слова ввічливості.

ТЕКСТ

До с. 12–13

Прочитай текст. Визнач його тему та мету. Добери і запиши заголовок до тексту.

Хороше в лісі! Повітря прозоре й свіже. Деревина скидають на землю позолочене сонцем листя.

На узліссі під кущем заховався гриб-боровик. Марія Петрівна замилувалась ним і не поспішає зрізати.

Десь захрустіли гілки під ногами. На галявині з'явився хлопчик. У його волоссі заплуталось і блищить крапель-

ками роси павутиння. Його важкий великий кошик наповнений боровиками.

За Зоєю Воскресенською

Тема: _____

Мета: _____

До с. 13–15

Прочитай тексти. Визнач і запиши тип, тему та головну думку кожного тексту.

I

Через пеньки і колоди чимчикує їжак. Тягне він у нору сухе листя. Стелить зимове ліжко. До весняного сонечка проспить у кублі, і снитимуться йому лісові їжачі сни.

Тип тексту: _____

Тема: _____

Головна думка: _____

II

Маленький лісовий звірок. Увесь вкритий колючими голками. Забарвлення голок буре із сірими смужками. Голівка витягнута, ніс гостренький, очі нагадують намистинки. Спритно пересувається на коротеньких ніжках. Поширені ці лісові мешканці на всій території України.

Тип тексту: _____

Тема: _____

Головна думка: _____

III

Їжак — корисна тварина. Він знищує велику кількість шкідливих комах та гризунів, чим приносить користь сільському господарству.

Тип тексту: _____

Тема: _____

Головна думка: _____

До с. 15–17

- 1. Прочитай текст. Добери і запиши до нього заголовок. Підкресли слова, які є засобами зв'язку речень у тексті.**

На полі було багато великих яскравих голівок. То соняшники. Особливо гарні вони на світанку. Йдеш стежиною і милуєшся їхньою красою. Прихилиш до себе одну рослину. А вона вся омиа чистою вранішньою росою.

- 2. Прочитай текст. Скориставшись довідкою, устав потрібні за змістом слова для зв'язку речень.**

Лісник дозволив дітям обережно заглянути в дупло. Кажани висіли донизу головою, відпочивали. _____ всю зиму сплять у таких позах у дуплах, на горищах або в печерах. _____ полюють на комах уночі, коли більшість пташок спить. _____ — надзвичайно корисні.

Слова для довідки: кажани, вони, ці тварини.

До с. 17–19

- 1. Прочитай текст. Знаком Z виділи початки абзаців. Добери і запиши заголовок до тексту.**

Біля нашої хати ростуть мальви. Мама розповідала, що це бабуня її бабусі посіяла їх. Високі мальви гордо визирають з-за тину. А кольори їхніх квіток — мов зітканий різнобарвний килим: червоні, блідо-рожеві, жовтува-

ті, білі. Люди, йдучи мимохідь, завжди усміхаються, дивлячись на наші квіти. Милі мальви, як я вас люблю!

Василь Григоренко

2. Склади і запиши план до тексту із попереднього завдання.

План

1. _____
2. _____
3. _____

До с. 20-21

1. Прочитай текст. Визнач його тип. Добери і запиши заголовок тексту.

Познач, де в тексті твердження, де — доказ, а де — висновок.

Мурашки — наші друзі.

Вони роблять родючішим ґрунт, разносять на далекі відстані й розсівають насіння корисних рослин. А ще воюють з різними шкідниками лісу, саду та городу.

Хто руйнує мурашники й кривдить мурашок, той — ворог природи.

З газети

1. _____
2. _____
3. _____

2. Перебудуй текст-розповідь у текст-міркування і запиши його.

Птахи — наші друзі. Вони знищують шкідників лісу. А ще вони радують нас своїм співом. Бережіть птахів!

Треба берегти птахів _____

До с. 21–23

- 1. Прочитай текст. Знайди в ньому опис і розповідь. Опис підкресли хвилястою лінією, а розповідь — прямою.**

Доповни міркування про руки хлібороба, використавши слова із тексту-розповіді.

Лежить хліб — запашний, зі скоринкою.

Працьовитим рукам дякуємо за хліб. Це вони зерно в ріллу посіяли, урожай виростили і зібрали.

Руки хлібороба золоті, адже _____

- 2. Прочитай текст. Добери та запиши заголовок до нього. Визнач тип, тему і мету тексту.**

Непомітно, тихою ходою підкрався перший осінній місяць — вересень. Небо було голубе та чисте. Дні стояли теплі, ясні. Та в повітрі вже відчувалися прохолода і сум.

Тип тексту: _____

Тема: _____

Мета: _____